

ДО ХАРАКТЕРИСТИКИ ВНУТРІШНЬОЇ СТРУКТУРИ АДМІНІСТРАТИВНОЇ ПРОЦЕДУРИ ЗДІЙСНЕННЯ НАГЛЯДУ І КОНТРОЛЮ ЗА ОХОРОНОЮ, ЗАХИСТОМ, ВИКОРИСТАННЯМ ТА ВІДТВОРЕННЯМ ЛІСІВ В УКРАЇНІ

Сергій Юрійович КОЛІСНІЧЕНКО,

*аспірант Харківського національного
університету внутрішніх справ*
<https://orcid.org/0009-0004-1047-0169>

Здійснення нагляду і контролю за охороною, захистом, використанням та відтворенням лісів в Україні вимагає дотримання певних процедур, які, зокрема, носять адміністративний характер. Взагалі, процедура – це певна послідовність дій, що визначена нормами права або іншими засобами соціального регулювання (норми-звичаї, корпоративні норми тощо), що встановлюється задля реалізації того чи іншого процесу або етапу, стадії, що виражає зміст відповідної технології [0, с.166]. Мета встановлення процедури може бути різною, як то дотримання певної традиції, забезпечення найбільш ефективного досягнення певного результату, забезпечення безпеки якогось процесу. Якщо говорити про сферу права, то процедура покликана забезпечити зрозумілість і чітку визначеність послідовності вчинення юридично значущих дій, з метою не допустити зловживань і свавілля з боку суб'єктів, наділених владними повноваженнями. Встановлення процедур є необхідною умовою зміцнення режиму законності та стану правопорядку, особливо у сфері владовідносин, саме тому особлива роль дослідниками приділяється вивченню проблематики адміністративних процедур, які супроводжують реалізацію цілого спектру суспільних відносин і діяльності за участю суб'єктів публічної влади.

Тож, у контексті нагляду і контролю за охороною, захистом, використанням та відтворенням лісів в Україні під адміністративною процедурою слід розуміти закріплений у законодавстві порядок здійснення повноважними суб'єктами юридично значущих дій і прийняття відповідних рішень щодо перевірки та оцінки відповідності діяльності підконтрольних суб'єктів вимогам чинного законодавства у сфері охорони і захисту, використання та відтворення лісів, а також щодо застосування до таких суб'єктів певних заходів регування у разі потреби.

Вказані процедури мають внутрішню структуру (будову), а саме:

1) відкриття провадження, яке відбуваються шляхом прийняття повноважним суб'єктом відповідного процедурного рішення про початок певної процедури. Ініціювати початок адміністративної процедури нагляду та контролю у досліджуваній сфері може як суб'єкт публічної влади, так і представник (представники) громадськості. На цьому етапі адміністративної процедури суб'єктами контрольно-наглядової діяльності здійснюються заходи щодо: планування проведення перевірки (інспектування, патрулювання тощо), яке передбачає визначення цілей, об'єкту та предмету перевірки, форми та методи її проведення, безпосередніх виконавців та розподіл між ними завдань, тощо;

2) безпосереднє проведення контрольно-наглядових заходів. На даній стадії адміністративної процедури суб'єкти нагляду і контролю здійснюють збір та оцінку інформації про стан об'єкта та предмету контролю, про вплив поведінки (дій чи бездіяльності) суб'єкта на їх стан, про наявні відхилення та прямі порушення вимог законності у діях чи бездіяльності суб'єктів у сфері охорони, захисту, використання та відтворення лісів;

3) вирішення справи та прийняття рішення за результатами проведення контрольно-наглядових заходів. На даній стадії адміністративної процедури суб'єкти контролю і нагляду на підставі проведення відповідної аналітичної роботи формулюють висновки про стан законності у досліджуваній сфері та приймає відповідне рішення – акт про результати перевірки. Цей документ повинен містити такі відомості: дату складення акта; тип заходу (плановий або позаплановий); форма заходу (перевірка, ревізія, обстеження, огляд тощо); предмет державного нагляду (контролю); найменування органу державного нагляду (контролю), а також посаду, прізвище, ім'я та по батькові посадової особи, яка здійснила захід; найменування юридичної особи або прізвище, ім'я та по батькові фізичної особи – підприємця, щодо діяльності яких здійснювався захід [0]. Щодо результатів самої перевірки, то у акті зазначається стан виконання вимог законодавства суб'єктом господарювання, а в разі невиконання – детальний опис виявленого порушення з посиланням на відповідну вимогу законодавства. У разі створення суб'єктом господарювання перешкод органу державного нагляду (контролю) чи його посадовим особам при здійсненні заходів державного нагляду (контролю) в акті обов'язково зазначається опис дій чи бездіяльності, що призвели до створення таких перешкод, з посиланням на відповідні норми закону. Слід відмітити, що якщо суб'єкт господарювання не погоджується з актом, він підписує акт із зауваженнями. Зауваження суб'єкта господарювання щодо здійснення державного нагляду (контролю) є невід'ємною частиною акта органу державного нагляду (контролю). У разі відмови суб'єкта господарювання підписати акт посадова особа органу державного нагляду (контролю) вносить до такого акта відповідний запис [0]. У випадку наявності у діях суб'єктів, щодо яких здійснюються контроль, порушень, посадові особи контролюючого органу складають акт про усунення правопорушення, який також може бути оскаржений. Також за результатами перевірки може бути прийняте рішення про передання матеріалів перевірки іншим компетентним органам виконавчої влади, які мають право відповідно до чинного законодавства прийняти рішення про реалізацію цих матеріалів і застосувати необхідні заходи реагування [0, с.67].

4) виконання, прийнятого за результатами перевірки, рішення.

5) процедура проведення вторинної перевірки щодо стану (своєчасності, повноти та якості) виконання приписів контролюючих органів, винесених за результатами первинного (планового чи позапланового) контролю.

Окрім вище зазначеного, слід також відзначити, що адміністративні процедури відіграють важливу роль у врегулюванні порядку оскарження рішень контролюючих органів за результатами проведення контрольно-наглядових заходів. Однак дана процедура має факультативний (необов'язковий) характер і може бути реалізована як у адміністративному, так і судовому порядку.

Таким чином, закріплення адміністративних процедур у досліджуваній сфері сприяє належній реалізації принципів законності, правової визначеності, прозорості та доцільності у діяльності суб'єктів контролю, а також зміцненню гарантій захищеності прав і законних інтересів осіб, які з тією чи іншою метою використовують лісові ресурси, від свавілля та зловживань з боку представників публічної влади й інших суб'єктів, уповноважених на здійснення контрольно-наглядової діяльності у цій сфері.

Список використаних джерел:

1. Галіцина Н. В. Адміністративна процедура як інститут адміністративного процесу. *Науковий журнал «Форум права»*, 2010. № 4,- с.1007
2. Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності: Закон України від 05.04.2007 р. № 877-V / Законодавство України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/877-16#Text>
3. Маркова О. О. Адміністративна процедура контролю (нагляду). *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія: Юриспруденція*. 2021. Вип. 49. С. 64-68. DOI: <https://doi.org/10.32841/2307-1745.2021.49.14>.